

Filharmonični
festival
6 baročne
glasbe

Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija

spletni
koncert

Koncert na vodi
Družinski koncert
16. januar 2021 ob 11.00

Programska zasnova festivala:
Alfredo Bernardini

V živo na

www.filharmonija.si

Facebook strani
Slovenske filharmonije

in

3. programu Radia Slovenija
programu ARS

*Filharmonični
festival*
**6. baročne
glasbe**

*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

*spletni
koncert*

Koncert na vodi

Družinski koncert

16. januar 2021 ob 11.00

*Orkester
Slovenske
filharmonije*

Alfredo Bernardini *dirigent*

Franci Krevh *povezovalac*

Ana Dolžan *koncertna mojstrica*

DRUŽINSKI CIKEL 2020/21

in

**FILHARMONIČNA
SPLETNA UČILNICA**

Georg Friedrich Händel (1685–1759)

Glasba na vodi

Suiti št. 2 v D-duru, HWV 349
in št. 3 v G-duru, HWV 350

Ouverture (Allegro)

Alla Hornpipe

Gigue I, II

Bourrée

Georg Friedrich Händel

Glasba na vodi

Suita št. 1 v F-duru, HWV 348

Andante

Georg Philipp Telemann (1681–1767)

Glasba na vodi

Hamburška oseka in plima, TWV 55:C3

Sarabande: Speča Tetida

Tempête: Viharni Eol

Gigue: Oseka in plima

Canarie: Veseli mornarji

Pojem baročna glasba zajema obdobje in zvrst evropske klasične glasbe v času baroka, približno med letoma 1600 in 1750. Za tisti čas so značilni mogočnost, blišč, bogato okraševanje, kontrasti, dramatičnost in čustvenost. Glasbo so izvajali v cerkvah, gledališčih, palačah, pa tudi na prostem. Namenjena je bila predvsem višjim slojem za razvedrilo in zabavo.

Značilnosti baročne glasbe:

- prevladujeta vokalno-instrumentalna in instrumentalna glasba;
- notni zapis je takšen, kakršnega poznamo danes, uveljavili so se današnji taktovski načini in taktnice;
- barok načeloma pozna tri oznake tempa: hiter, srednje hiter in počasen;
- dinamika je pogosto kontrastna: tiho – glasno (*piano – forte*)
- note so velikokrat okrašene.

Okrasne note so note, ki so dodane glavnim notam zato, da je glasba zanimivejša in bolj raznolika.

Suita je zaporedje stiliziranih plesov, kar pomeni, da niso namenjeni plesanju, temveč poslušanju. Sestavljena je iz obveznih in neobveznih plesnih stavkov. Najbolj znani baročni plesi so kuranta, sarabanda, menuet in giga.

Čembalo je glasbilo s tipkami in najbolj razširjen predhodnik klavirja med 16. in 18. stoletjem. Ima obliko današnjega klavirja, le da pri njem struna zazveni s pomočjo trzalice, povezane s klaviaturo. Pri klavirju struna zazveni s pomočjo kladivca, ki udari nanjo ob pritisku na tipko.

Po njegovi zgodnji glasbeni izobrazbi bi sklepali, da bo nemško-angleški skladatelj **Georg Friedrich Händel** (1685-1759) postal cerkveni glasbenik, on pa se je že takoj odločil drugače. Pri sedemnajstih je na željo pokojnega očeta začel študirati pravo v rodnem Halleju. Hkrati je nastopil poskusno leto kot organist v tamkajšnji reformirani stolnici, a si je kmalu premislil, opustil tako študij kakor orgljanje v cerkvi in odšel v Hamburg, kjer je bil violinist in čembalist v opernem orkestru. Prvi večji uspeh je doživel že pri devetnajstih s svojo prvo opero, a v Hamburgu ni ostal dolgo in se leta 1706 odpravil v Italijo. Pridobil je zaupanje najpomembnejših rimskih mecenov in po njihovem naročilu komponiral opere, oratorije in kantate. Händel se je v Anglijo prvič odpravil jeseni 1710 in v začetku naslednjega leta očaral londonsko občinstvo z opero *Rinaldo*. Takrat je kljub zaposlitvi na dvoru v Hannoveru veliko potoval. Dve leti pozneje se je vrnil v London in se tam naselil za stalno.

Georg
Friedrich
Händel pri
komponiranju

Leta 1717 je Händel navdušil kralja z orkestrskimi suitami, ki so jih pozneje poimenovali **Glasba na vodi**. Izvedli so jih 17. julija na odprtih barkah, ki so po Temzi plule iz Whitehalla v štiri kilometre in pol oddaljeni Chelsea in nazaj. Neki Londončan je dogodek opisal v svojem dnevniku: »Okrog osmih zvečer se je kralj podal na svojo barko. Poleg nje je bila tista, na kateri so bili glasbeniki. Vsega skupaj jih je bilo približno petdeset: trobente, rogovi, oboe, fagoti, prečne in kljunaste flavte, violine in basovska godala, a nobenih pevcev. Glasbo je posebej za to priložnost napisal slavni Händel, rojen v Halleju in glavni dvorni skladatelj njegovega veličanstva. Kralju je glasba tako ugajala, da so jo po njegovem naročilu izvedli kar trikrat, dvakrat pred večerjo in enkrat po njej, čeprav je vsaka izvedba trajala po eno uro. Večer je bil tako prijeten, kakor bi si lahko želeli ob tej priložnosti, in ni bilo mogoče prešteti bark in čolnov, polnih ljudi, ki so hoteli poslušati glasbo.«

Koncertna vstopnica iz leta 1733 ali 1734

Mary's Chappel

W. Hogarth Inv.

Five at Night

J. T. Pander Gucht Sculp.

Glasbo na vodi sestavljajo tri suite. V prvi imata pomembno vlogo rogova, v drugih dveh pa poleg godal nastopajo trobente in flavta. Izvedbi na prostem najboljše ustrezajo stavki s trobentami, po zasedbi s flavto pa sklepamo, da so morali glasbeniki igrati neposredno ob kraljevi barki.

Procesija na Temzi s pogledom na London

Georg Philipp Telemann (1681-1767) je eden najpomembnejših nemških baročnih skladateljev in je bil v svojem življenju veliko slavnější kakor njegov sodobnik Johann Sebastian Bach.

Ko je leta 1721 prišel v Hamburg, je poleg drugih dolžnosti prevzel glasbeno vodstvo v petih glavnih mestnih cerkvah. Vsako leto je moral napisati nov pasijon. Tako je v 46 letih bivanja v Hamburgu napisal 46 pasijonov (22 jih je ohranjenih), kantate za 23 cerkvenih let, 15 maš, nekaj oratorijev, mnoge cerkvene pesmi, ki jih v evangeličanskih cerkvah pojejo še danes, okrog 1000 orkestrskih suit, uverture, trie, solistične sonate in glasbo za orgle ali čembalo.

Poleg naštetega je našel čas za svoje priljubljeno vrtnarjenje.

Händel in Telemann sta bila dobra prijatelja in sta ustvarila več podobnih skladb. Telemann je kot direktor hamburške operne hiše izvajal tudi Händlove opere, Händel pa je sledil njegovim objavljenim zbirkam, si iz njih izposojal motive in jih s pridom uporabljal v svoji glasbi.

Telemannova programska suita, poimenovana **Hamburška oseka in plima**, je nastala leta 1723, šest let po Händlovi *Glasbi na vodi*, za slovesnost ob stoti obletnici mestnega admiralitetnega kolegija. Ta je bil za Hamburg življenjskega pomena, saj je skrbel za usmerjanje ladij, navigacijske oznake, varen ladijski promet in zavarovanje vodnih plovil. Orkestrsko suito so izvedli na sijajnem banketu. Telemann je v suitnih stavkih naslikal naravne pojave in mitološke like, ki so jih poznali pomorščaki. V izboru tokratnega koncerta bomo najprej slišali portret morske boginje in Ahilove matere Tetide; nežna *Sarabanda* s kljunastima flavtama in godali ponazarja njen spanec. V viharnem stavku *Tempête* morje razburka gospodar vetrov Eol. Plimovanje, ki ga z vzponom in spustom skozi tri oktave nakazuje *Giga*, ni bilo pomembno le za samo pristanišče, temveč tudi za delovanje mestne kanalizacije. Sklepno besedo imajo v *Canarie* mornarji, ki razposajeno zaplešejo, preden se porazgubijo po mestnih krčmah.

Domen Marinčič in Franci Krevh

Alfredo Bernardini se je rodil v Rimu in se leta 1981 preselil na Nizozemsko, da bi se specializiral za baročno oboo in staro glasbo. Leta 1985 se je pridružil novoustanovljenemu Baročnemu orkestru Evropske unije. Odtlej je nastopal po vsej Evropi, v Rusiji, ZDA, Kanadi, Japonski, Kitajski, Koreji, Maleziji, Egiptu, Izraelu, Južni Ameriki in Avstraliji. Sodeloval je z ansambli, kot so Hespèrion XX, Le Concert des Nations, La Petite Bande, Amsterdamski baročni orkester, Freiburški baročni orkester, The English Concert, Bach Collegium Japan in Balthasar Neumann Ensemble. Posnel je več kakor sto zgoščenk. Ob bogatem koncertnem udejstvovanju Alfredo Bernardini poučuje na Univerzi Mozarteum v Salzburgu.

Orkester Slovenske filharmonije

Ni veliko simfoničnih orkestrov, ki bi se lahko ponašali s tako bogato in dolgoletno tradicijo kot Orkester Slovenske filharmonije. Zaradi odlične geografske lege med Alpami in Jadranom je lahko glasbena umetnost sledila vplivom tako s severa in juga kot tudi z vzhoda in zahoda.

Orkester Slovenske filharmonije se s svojimi predhodnicami Academio Philharmonicorum (1701), Filharmonično družbo (1794) in prvo Slovensko filharmonijo (1908–1913) ponosno postavlja ob bok najstarejših na svetu. Med mnogimi uglednimi umetniki, ki so postali častni člani Slovenske filharmonije, srečamo Josepha Haydna, Ludwiga van Beethovna, Niccolòja Paganinija, Johannes Brahmsa, Carlosa Kleiberja in številne druge. Orkester že vrsto koncertnih sezon prireja abonmajske koncerte v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, številne priložnostne koncerte in glasbene matineeje za mlade poslušalce. Orkester predstavlja državo na mnogih gostovanjih v tujini; v zadnjih letih so bila odmevna gostovanja z Ano Netrebko, Stingom in Mišo Majsčkim.

V sezoni 2020/21 je Slovenska filharmonija prenovila abonmajsko shemo:

- Filharmonični klasični koncerti (FKK)
 - Same mogočne skladbe (SMS)
 - Sodobne orkestrske skladbe (SOS)
 - Družinski koncerti
 - Sobotne izobraževalne matineeje (SIM)
 - Pretežno vokalni cikel (PVC)
 - Vokalno-instrumentalni program (VIP)
-
-

Filharmonični
festival
6 baročne
glasbe

Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija

Koncertni list **Koncert na vodi**

Izdala: **Slovenska filharmonija**

v. d. direktorja in umetniškega vodje OSF: **Matej Šarc**

v. d. umetniškega vodje ZSF: **Gregor Klančič**

Programska zasnova festivala: **Alfredo Bernardini**

Spremna beseda: **Domen Marinčič** in **Franci Krevh**

Jezikovni pregled: **Ana Kodelja**

Oblikovanje in prelom: **Vlado Trifkovič**

Slikovno gradivo:

Georg Friedrich Händel pri komponiranju

Philip Mercier, ok. 1730 (Zbirka Malmesbury)

Koncertna vstopnica iz leta 1733 ali 1734

Gerard van der Gucht po Williamu Hogarthu (Britanski muzej)

https://www.britishmuseum.org/collection/object/P_1868-0822-1646

Procesija na Temzi s pogledom na London

Canaletto, ok. 1748 (Zbirka Lobkowitz)

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu

Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov

na **info@filharmonija.si**.

Ljubljana, januar 2021

ISSN 2350-5117

*Filharmonični
festival*
**6 baročne
glasbe**

*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

Partnerja:

NOVA Lastra
GLASBENI BUTIK
Urška Cerar Kramar, s. p.

S & S
SALON KLAVIRJEV
Silič in sinova

Partnerja pri
Filharmonični spletni učilnici
in Družinskih koncertih:

RTV SLO | ARS

Zavod RS za šolstvo

*Filharmonični
festival*
**6 baročne
glasbe**

*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

Slovenska filharmonija

Kongresni trg 10, 1000 Ljubljana

T 01 2410 800, **F** 01 2410 900

E info@filharmonija.si

www.filharmonija.si

Slovenska filharmonija –
Academia philharmonicorum

[@SFilharmonija](https://twitter.com/SFilharmonija)

[@slofilharmonija](https://www.instagram.com/slofilharmonija)